У пошані до піонерів — лицем до молоді!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXVII. Ч. 167. СЕРЕДА, 16-го ВЕРЕСНЯ 1970 ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК. ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, SEPTEMBER 16, 1970 No. 167. VOL. LXXVII.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Вівторок, 15 вересня 1970

В АМЕРИЦІ

САМЕ ТЕПЕР МИНАЄ 350 РОКІВ від того часу, як до Плимуту в Массачусетсі прибули на кораблі „Мейфлавер" 102 пілігрими, які започаткували колонізацію Америки білими людьми. Мешканці міста Плимут вже започаткували відзначення цієї події, яке триватиме 15 місяців і закінчиться аж в Дні Подяки 1971-го року. На започаткування святкування прибули коло 100,000 туристів, між ними були представники Англії й Голляндії. В параді взяли участь відділи Крайової Гвардії. На відзначенні промовляв і ватажок індіян племени Вампаноаг Джеффрес, який пригадав, що неграмотні індіяни, які вітали білих 350 років, мали більше гуманности, як пізніші білі американці. Він просив, щоб теперішні американці допомогли індіянам, які ще живуть в цій країні.

ШВАҐЕР БРАТІВ КЕННЕДІ САРДЖЕНТ ШРАЙВЕР цього року сам не кандидує, але веде виборчу кампанію в 36-ох стейтах, підтримуючи кандидатури більше як 60 демократів, які стараються про конгресові, сенатські або губернаторські становища. Шрайвер має 54 роки, він має політичний досвід, був директором Корпусу Миру, Уряду Економічних Можливостей та амбасадором до Франції. Ведучи кампанію за іншими, Шрайвер здобуває собі популярність, якою він і без цього втішається як член родини Кеннеді. Одночасно він старається зібрати фонди для партії, яка має дефіцит з попередніх виборів. На зборах, де має промовляти Шрайвер, приходять численно виборці.

ВСІ ЧУЖІ ВКЛАДНИКИ В ЧІЛЕ турбуються тим, що недавно вибраний президент Чілійської Республіки д-р Сальвадор Алленде може сконфіскувати всі підприємства, що їх власниками є чужинці американці, японці, німці, бельгійці і канадійці. Всі вони чекають, що кожної хвилі може впасти на їх бизнеси ця комуністична сокира та їх знищити. Д-р Алленде обіцяв знаціоналізувати (оголосити власністю держави) всі чужі бизнеси, які становлять сотки мільйонів долярів. Американські інвестиції при кінці 1968-го року становили 964 мільйони долярів.

БИЗНЕСОВІ ІНВЕСТИЦІЇ В ЛИПНІ Ц. Р. становили 169.83 більйона долярів, збільшившися на 1.2 більйона, бо в червні вони виносили 162.62 більйона долярів. Липневе збільшення інвестицій було майже тричі більше від пересічного місячного збільшення в першій чверті ц. р., як повідомляє Департамент Торгівлі. В липні ц. р. збільшилося число продажів товарів на 500 мільйонів долярів і становило 108.2 більйона долярів. Коли інвестиції збільшаться в серпні і у вересні цього року, то напевно збільшиться поважно крайова продукція в третій чверті ц. р.

У СВІТІ

ЯПОНСЬКИЙ ПРЕСТОЛОНАСТУПНИК АКІГІТО ЗАКРИВ в минулу неділю формально світову виставку у Токіо, ЕКСПО 1970. Він прославляв ідеали прогресу й гармонії, що їх плекав ЕКСПО 1970. Японський прем'єр Ейсаку Сато назвав ЕКСПО 1970 „місцем для світового діялогу". Світова виставка у Такіо відкрилась 14 березня ц. р., закінчилась 12 вересня 1970. Відвідало її 64,200.000 осіб. Вона принесла чистого прибутку коло 28 більйонів дол. Успіх тієї виставки перейшов усі сподівання організаторів, — однаково моральний, як матеріяльний. Тисячі службовців, дівчат - провідниць, сторожів, персоналу у ресторанах, чистильників і взагалі всіх, що були затруднені в ЕКСПО 1970, після закриття виставки забавлялися всю ніч.

У БУДАПЕШТІ ПОМЕР в минулу неділю на 66 році життя Ноел Філд, який займав високе становище у Державному Департаменті в рр. 1926-1936. Його пов'язувано з Альж. Гіссом, якого засудили за кривоприсягу, як совєтського шпигуна в Державному Департаменті. Перед другим судовим процесом Гісса в Америці — Ноел Філд зник з свого готелю у Празі разом з своєю дружиною. Кількох членів його родини, що виїхали за залізну заслону шукати за ним, арештовано в Польщі, Сх. Німеччині й Совєтському Союзі, але згодом звільнено їх. Комуністи - сталіністи закидали Філдові, що він американський шпигун - провокатор, в Америці підозрівали, що він був комуністичним агентом.

КОМУНІСТИЧНА ПАРТІЯ В ІТАЛІЇ ЗАСУДИЛА у своєму пресовому органі „Ль Уніта" схоплювання літаків. Зокрема стверджено в тому комуністичному щоденнику, що недавнє схоплення літаків арабськими терористами послабило міжнародну позицію Єгипту та престиж його президента Гамаля Абдель Нассера.

В ЄГИПТІ І ЛИВАНІ ОДВЕРТО НАТАВРОВАНО недавнє схоплення літаків арабськими терористами. В Єгипті зголошено законопроєкт, який забороняє давати політичний азиль особам, що схопили літак, а в Ливані зголошено законопроєкт з забороною дозволяти на приземлювання схоплених літаків.

АВСТРАЛІЙСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР ДЖАН ДЖ. ГОРТОН ПЕРЕБУВ операцію саме в роковини свого 59-тиріччя. Його перебування в шпиталі виявлено щойно після переведення успішної операції.

Провідник по музеях Ню Йорку інформує про Український Інститут Америки

Ню Йорк. — В надрукованому буклеті з рамени Ради в справах Музеїв Ню Йорку, що діє при Американському Природознавчому Музеї, під наг. „Музеї в Ню Йорку, 1970-1971" на стор 4-ій багато місця відведено інформації про Український Інститут Америки, при 2 Схід 79 вулиця і 5-ій евню, з поданням цієї адреси. Зазначено, що туди можна доїхати автобусами з 5-ої евню ч. 1, 2, 3, 4 та „собвеєм" ІРТ — „Лексінгтон евню" — до зупинки на 77 вулиці. В інформації сказано, що той дім відомий також як історична будова Августина ван Горна, виконана в стилі французької готики; що там міститься Український Етнографічний Музей, з виставками народного одягу, писанок, кераміки тощо; є також пропам'ятна кімната фундатора Українського Інституту Америки сл. п. Володимира Джуса, і є постійна образотворча виставка українських мистців. У буклеті поміщено інформації про понад 50 музеїв різного профілю та історичних домів у районі міста Ню Йорку.

В Дженерал Моторс страйкують 343,000 робітників; мав початися страйк і на залізницях

Дітройт. — Об'єднані Автомобільні Робітники почали страйк в автомобільних фабриках Корпорації Дженерал Моторс, яка затруднює 700,000 робітників. Страйк почали 343,000 автомобільних робітників в цій найбільшій у світі промисловій корпорації, яка має ще й інші промислові відділи. В ЗСА страйкують 321,510 робітників, а в Канаді 22,100. Ці робітники продукували тижнево 132,000 особових і вантажних авт, половину цілої автомобільної продукції в ЗСА і Канаді. Страйк почався у фабриках, розміщених по 16 стейтах, найбільше цих фабрик в стейтах Мишиґен, Огайо, Ню Йорк, Індіяна, Мізурі і Каліфорнія. Голова спілки Об'єднані Автомобільні Робітники Ліонард Вудкок заявив, що мусив почати страйк, бо працедавець не давав таких пропозицій, які могли б прийняти робітники. Він казав, що Корпорація Дженерал Моторс почала атаку на продукційний стандарт, виставляючи такі вимоги, які погіршили б навіть теперішні умови праці. Представник Дженерал Моторс звалює вину за те, що дійшло до страйку, на робітничу спілку.

15-го вересня також мав початися страйк на трьох залізничих компаніях: Песіфік Компані, Чезапік енд Огайо Рейлвей та Балтімор енд Огайо Рейлвей. Ці компанії звернулися до суду з просьбою про припинення частинного страйку. Представники залізничників заявив, що спілки залізничників вирішать, чи діяти згідно з рішенням суду. Існує можливість, що залізничники оголосять загальний страйк на всіх лініях. Президент Ніксон не хоче просити суд про заборону страйку на 60 днів тому, що за всім днів має початися страйк тих спілок залізничників, проти яких не може вже діяти судова заборона страйку, бо Уряд вже користав із цього засобу у відношенні до цих спілок.

На перший рік Нюйоркського університету вписалися 35,000 студентів

Ню Йорк. — Нюйоркський університет оголосив цього року вільний вступ до своїх 16-ох коледжів, це значить, що кожний учень, який з будьяким успіхом закінчив міську середню школу (гайскул), має право студіювати в коледжі. Внаслідок цього число початківців студентів цього року виносить коло 35.000. Минулого року число чорних студентів і порторіканців становило 14 відсотків всіх студентів на першому році навчання, а цього року це число більше, як подвоїлося і становить 33 відсотки всіх записаних студентів. Канцлер Нюйоркського університету д-р Алберт Г. Бавкер заявив, що цей рік буде „критичним тестом" для академічного навчання в Америці. Деякі самі студенти вже тепер заявляють, що вільний вступ до коледжів знизить рівень навчання в академічних школах. Відсоток негрів на першому році навчання становить цього року 21.7, порторіканців — 11.7, а всіх інших — 66.7. В 1967 році відсоток чорних становив — 5.8, порторіканці — 2.4, а всі інших — 91.

НОВИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ПЕРЕКЛАД БІБЛІЇ

Честер, Па. — Британське і Закордонне Біблійне Товариство запросило до Лондону українського релігійного письменника, редактора журналу „Післанець Правди" д-ра Лева Жабко - Потаповича. В Лондоні він зробить остаточну мовну коректу нового видання Біблії українською мовою. Д-р Жабко-Потапович є головою Всеукраїнського Євангельсько-Баптистського Братства і секретарем - редактором нового видання Біблії.

Організаційні Збори Надгудсонської Округи вирішили посилити членську кампанію

Джерзі Сіті, Н.Дж. — Організаційні Збори Окружного Комітету Відділів УНСоюзу Надгудсонської Округи відбулися в п'ятницю, 11-го вересня в приміщенні УНДому в Джерзі Сіті. Участь в них взяло десять представників Відділів із Джерзі Сіті і з Байону, а проводив ними голова Комітету Мирон Сірий, який попросив секретаря 270-го Відділу Степана Островського протоколувати збори. Збори відкрив голова Округи та привітав гостей з централі, після чого попрошено вшанувати вставанням з місць та мовчанкою бл.п. Михайла Барана, довголітнього союзового і громадського діяча, який захворів, бувши делеґатом на Конвенції, і помер внедовзі після цього в лікарні в Джерзі Сіті.

Про організаційний стан та досягнення Округи говорив Степан Гаврищ, головний радний і обласний організатор УНСоюзу. Із призначеної Окрузі квоти 235 нових членів досі приєднано 100 членів, на що склалися здобутки таких Відділів: 31 член Відділу ч. 25 (секретар п-і Квітка Стецюк), 15 членів Відділ ч. 70 (секретар Михайло Жук), 13 членів Відділ ч. 281 (секретар Михайло Волошин), 10 членів Відділ ч. 287 (секретар мґр. Осип Стецура), 8 членів Відділ ч. 171 (секретар п-і Стела Рася), 8 членів Відділ ч. 270 (секретар бл.п. Михайло Баран і Степан Островський), 6 членів Відділ ч. 170 (секретар Дмитро Дидик), 4 члени Відділ ч. 213 (секретар Володимир Козак) і 3 члени Відділ ч. 286 (секретар Перл Челяк). На закінчення доповідача і предсідника Зборів вирішено докласти всіх старань, щоб до кінця цього року виконати приділену Окрузі квоту нових членів. Головний касир Петро Пуцило представив фінансовий стан УНСоюзу та поінформував докладніше про недалеку вже будову великого будинку УНСоюзу в Джерзі Сіті, а заступник гол. предсідника і рекордовий секретар Володимир Сохан з'ясував рішення та рекомендації останньої Конвенції і вказав на конечність притягнення в ряди працівників на союзовій ниві якнайбільше молоді, яка належить до УНСоюзу, але замало активна. Після трьох доповідей розвинулася дискусія, в якій взяли участь: Михайло Жук, Степан Островський, Микола Шеремета, Петро Палка, Володимир Козак, Антін Шаран, Михайло Вархол та голова Округи Мирон Сірий і доповідачі, які подали дискутантам вияснення на їхні запити.

У Тант проголосив свій звіт напередодні нової Асамблеї ОН

Об'єднані Нації. — Генеральний секретар Об'єднаних Націй У Тант проголосив напередодні скликання 25-ої сесії Генеральної Асамблеї ОН свій звіт, в якому стверджує, що діяльність Об'єднаних Націй в минулому „не була вже такою поганою", але „могла би бути куди кращою". За найбільшу перешкоду для праці Об'єднаних Націй У Тант вважає „брак справжньої єдности між державами, які покладались би на Об'єднані Нації". У Тант виголосив також промову на бенкеті, який був в понеділок 14 вересня відбувся в „Ню Йорк Гілтон готелі" з участю 2.000 осіб, видатних представників американського світу торгівлі й промислу та робітництва. Голова бенкету Чарльс Тіллінґест, президент одної великої американської летунської компанії, закликав не легковажити осягів, що їх Об'єднані Нації мали в минулому, та не зневірюватися щодо їх можливостей у майбутньому. У Тант заторкнув справу створення міжнародного трибуналу, який розглядав би виключно справи, пов'язані з схоплюванням літаків та дипломатів. Він гостро натаврував такі акти, що їх радив розглядати виключно під кутом злочину, а ніякими іншими аспектами. Він закликав теж до посилення заходів за розброєння, припинення дослідів над офензивною і дефензивною зброєю масового винищування, та схвалення міжнародної конвенції, що забороняла б хемічну й бактеріологічну зброю. На тому бенкеті промовляв також Генрі Кебот Ладж, колишній американський амбасадор в ОН, який тепер є головою окремої Комісії для справ ОН, що її покликав президент Ніксон.

Справа звільнення західніх „закладників" — у сліпому куті

Амман. — Нема ніякого поступу в заходах за звільнення кругло 55-ох „закладників" в руках арабських терористів в Йорданії. В Аммані залишилась 5-тичленна делеґація Міжнародного Червоного Хреста, але її провідники, уповноважені заінтересованими західніми державами до ведення переговорів з арабами — Андре Роша і Жак Фреймонд — вернулися до Швайцарії і заявили, що Міжнародний Червоний Хрест буде надалі старатися тільки за облегшення вигод закладників, але не вестиме переговорів про звільнення. Як головну причину того, що Міжнародний Червоний Хрест переговорював на такій базі, що не буде дискримінації ніякої групи закладників. Тому, що арабські терористи перевели таку дискримінацію — звільнивши кругло 260 осіб та затримавши „вибраних" кругло 50, то відпала база для переговорів. ЗСА, Британія, Західня Німеччина і Швайцарія проголосили, що вони далі стоять на становищі „всі або ніхто" і не будуть переговорювати з арабами окремо, тільки спільно. З другого боку арабські терористи проголосили устами свого речника, якогось Басама, що умови для звільнення закладників „відомі", то нема про що переговорювати. Терористи заждали „повної капітуляції" „імперіялістів і Ізраїлю" — звільнення сімох терористів, що перебувають у в'язницях Швайцарії, Західньої Німеччини й Британії, та неозначеного числа арабських в'язнів в Ізраїлі. Арабські терористи заявили, що вони ставляться до закладників американців так само, як із ізраїльтян: та заява спричинила різкий короткий засуд збоку Державного Департаменту і Білого Дому: ЗСА визнають за „недопускальне" затримування як закладників американських громадян, між якими не можна робити ніяких різниць. Це стосується американських громадян, які мають подвійне громадянство — ЗСА й Ізраїлю, чи ЗСА й Італії або Швайцарії. В арабському полоні знаходяться 8 англійців, 7 німців, 5 швайцарців і 18 американців, які мають ізраїльське громадянство чи пак мали ізраїльську візу на американському пашпорті, один „чистий" американець, 4 ізраїльські жінки, і одна американка заміжня за ізраїльцем. Але ця листа також неповна і не цілком докладна, бо закладників є коло 55. В Ізраїлі з-посеред арештованих попереднього дня 450 арабів — звільнено 75, як непричетних до партизанських організацій. Ізраїльський міністер закордонних справ Абба Ебан заявив, що арештування переведено виключно під кутом безпеки, щоб перевірити зв'язки арабських партизанських організацій з арабськими професіоналістами й іншими поважними громадянами на окупованих Ізраїлем землях, та що ті арештування не мають зв'язку з схопленням літаків, — але інший ізраїльський речник заявив, що — навпаки — це арештовано арабів щоб мати „протизакладників".

Окружні збори УНСоюзу в Ню Йорку обговорювали виїмкові сучасні умови для життєвого забезпечення

Ню Йорк. — Минулої п'ятниці, 11-го вересня 1970 р., у приміщенні Товариства „Дністер", 361-го Відділу УНСоюзу, відбулись перші в цім осіннім сезоні збори місцевої Округи, присвячені повністю питанням життєвого забезпечення та фаховій службі в цій ділянці УНСоюзу свої громаді. В своїй організаційній доповіді головний секретар д-р Ярослав Падох підмітив, що в теперішній час життєве забезпечення має виїмково корисні умови для поширення з уваги на довготривалу фінансову скруту, яка обезцінила акції (шери) й зубожила велику частину американських громадян. Обчислено, що упадок біржі (стак ексчендж) коштував більше, як сім тисяч долярів кожну з 40 мільйонів американських родин, які мали інвестиції в стаках. А коли до того додати, що постійна міграція більших груп населення ввела повне замішання в інвестиції й реальностях, то під сучасну пору інвестиції в життєвому забезпеченні є найпевнішим й найбільш корисним засобом ощадження та запевнення спокійних старших років. В дискусії приявні підмічували цей виїмковий час для поширення забезпечення поміж українським громадянством.

Збори відкрив, в неприявності голови округи адв. Флиса, місто-голова д-р Василь Вишиваний, привітавши приявних, поміж якими знаходилися головні урядовці: гол. предсідник Йосип Лисогір, його заступниця п-і Марія Душник, головний секретар д-р Ярослав Падох, головний контролер дир. Іван Винник та кол. головна радна п-і Марія Демидчук. Гол. предсідник і гол. секретар виголосили доповіді про

(Закінчення на стор. 4-ій)

В Торонті відбулися загальні збори Канадійського НТШ

Торонто (Леоніда Вертипорох). — В четвер, 10 вересня 1970 р. відбулися тут IX Звичайні Загальні Збори Наукового Товариства ім. Т. Шевченка. Збори відкрив голова д-р Євген Вертипорох, привітавши приявних і прочитав порядок нарад, який був прийнятий без змін. Однохвилинною мовчанкою вшановано померлих членів, прізвища яких прочитав голова. Вибрано Президію Зборів: проф. д-р Євген Вертипорох — предсідник і мґр Іван Кузів — секретар. Звіт з попередніх Загальних Зборів, що його прочитав д-р Степан Росоха, принято без змін. Звіти з проробленої праці і фінансового господарювання були видруковані на циклостилі і розіслані всім членам Кан. НТШ. Звіт доповнив усно проф. Є. Вертипорох — голова і д-р Б. Стебельський — скарбник. Голова Контрольної Комісії о. Степан Хабурський підкреслив раціональну господарку скупими фондами, якими розпоряджала Управа К. НТШ. Після дискусії на внесок голови провіркової комісії уділено абсолюторію уступаючій Управі, а на внесок Номінаційної Комісії в складі о. Степан Хабурський — голова і членів проф. д-ра Петра Біланюка і інж. Михайла Мельничука, вибрано на наступну каденцію Управу Канадського НТШ в складі: проф. д-р Євген Вертипорох — голова, проф. д-р інж. Василь Іваніс — заступник голови, д-р Богдан Стебельський — секретар, мґр Іван Кузів — скарбник. Члени Управи:

(Закінчення на стор. 3-ій)

Координаційний Комітет за здійснення Патріярхату відбув наради

Клівленд (МД). — В суботу 12 вересня 1970 р. відбулися тут чергові наради Координаційного Комітету Українських Організацій Канади і ЗСА за здійснення Патріярхату Української Католицької Церкви. На нарадах зроблено підсумки дотеперішньої акції Комітету, обговорено теперішній стан заходів за здійснення Патріярхату у першу річницю Архиєпископського Синоду, намічено Дні Помісности УКЦ, присвячено особливу увагу плянуванню дальшої діяльности Координаційного Комітету та організаціям і м справам. В нарадах приймали участь члени КК та гості з Торонта, Чикаґа, Філядельфії, Клівленду, Піттсбургу, Боффала, Лорейну та ін. Господарем нарад був і відкрив їх координатор КК д-р Зенон Р. Винницький. Проводила нарадами Президія КК: д-р Ю. Пелех — голова, д-р Ю. Гординовський — заст. голови, мґр Є. Мастикаш і М. Денисюк — секретарі. Вони також звітували про дотеперішню діяльність КК. З доповідями виступали: д-р Ю. Пелех — голова КК, д-р З. Гіль — запрошений голова Красного Т-ва за Патріярхальний Устрій УКЦ у ЗСА та д-р В. Маркусь — програмовий реферат КК. В обширній дискусії промовляли 16 промовців.

Наради схвалили Звернення Координаційного Комітету в першу річницю Архиєпископського Синоду за пиcьма з нагоди цієї ж річниці до Верховного Архиєпископа Кардинала Йосифа та до Папи Павла VI. Вирішено звернутися до наших Владик про благословення і про протекторат святкувань для відзначення першої річниці Архиєпископського Синоду. В організаційних справах вирішено опрацювати статут-правильник Координаційного Комітету та переведення в ньому певну реорганізацію, з метою завершення координації заходів за здійснення Патріярхату Української Католицької Церкви.

Відбудеться 12-ий Світовий Конґрес ТУСМ

Дітройт (Х.К.) — У днях 18-20 вересня 1970 р. тут при Вейн Стейт Університеті відбудеться 12-ий Світовий Конґрес та 3-ій Крайовий З'їзд Америки Товариства Української Студіюючої Молоді ім. М. Міхновського (ТУСМ), ідеологічної студентської організації. Конґрес складається із п'ятьох сесій і розпічнеться в суботу 19-го вересня 1970 р. о год. 11:00 рано. На конґресі доповіді виголосять: проф. д-р Костянтин Савчук, голова Сеніорату ТУСМ, та проф. д-р Микола Богатюк, головний редактор журналу „Фенікс". Дискутанти теми „ТУСМ на 1970 роки" будуть голови крайових управ ТУСМ: Ярослав Березовський з Дітройту (Америка) Юрій Горіх з Лондону, Онтаріо (Канада) та Ігор Василик з Буенос Айрес, (Арґентина). Під час Конґресу відбудеться вибір Світової Управи ТУСМ та Крайової Управи ТУСМ Америки. На Конґреєі будуть присутні делеґати із европейських країн та Південної Америки, котрі також взяли участь в Конґресі ЦЕСУС. Головою Світової Управи ТУСМ є інж. Богдан Кульчицький з Філядельфії.

Релігійні твори Олександра Кошиця виходять розкішним виданням в Ню Йорку

Ню Йорк. — Під фірмою Української Вільної Академії Наук й у видавництві ім. З. Лиська, що його очолює Маріян Коць, видано великим 736-сторінковим томом „Релігійні твори" великого українського композитора і диригента Олександра Кошиця (1875-1944), співорганізатора і керівника славної Української Республіканської Капели, згодом Українського Національного Хору, відомого із своїх виступів в ЗСА, Канаді і в інших країнах світу. Вийшли ці „Релігійні твори" О. Кошиця за редакцією сл. п. композитора і музиколога Зіновія Лиська. На зміст цього великого видання склалися всі композиції О. Кошиця для основних частин Літургії першої, другої, третьої, четвертої і п'ятої і в дальшому окремі богослужбові співи, канти і псальми та коляди. Попереджений цей збірник релігійних творів О. Кошиця передмовою від Видавництва про сучасний стан композиторської релігійної спадщини О. Кошиця і статтею про бібліографію і музичну діяльність композитора. Завершується видання бібліографічними примітками до усіх 118 виміщених творів О. Кошиця, як також англійським резюме про О. Кошиця і його музику. Ініціятивою цього важливого для наших хорів і світських хорів і для любителів музики видання була Рожа Шуль, мовну редакцію текстів переводив Вячеслав Давиденко. Видано книгу в графічному оформленні Богдана Титли — з його заголовною сторінкою й обкладинкою.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $18.00; six months $9.50; three months $5.00. For UNA members monthly 65¢

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Діти до школи

У різних містах і різних школах наука розпочинається в різні дати. А втім, це сталося вже в останніх днях чи станеться в найближчих, бо місяць вересень — місяць закінчення періоду ферій та початку шкільного року в усіх ступнях і видах шкіл. Це велика подія для дітей, для молоді, для батьків і всього суспільства, бо освіта молодого покоління давно перестала бути питанням, що обмежувалось мурами школи та стінами батьківського дому.

Дитячий вік називається найщасливішим у житті людини, бо хоч діти мають також свої проблеми, що їх інколи глибоко переживають, ті проблеми нечисленні і різняться від проблем дорослих людей тим, що їх можна розмірно легко розв'язувати. Хоч всі учні тужать за вільними від навчання днями, величезна більшість їх любить школу і охоче прикладається до книжки. Поважніші проблеми виринають для середньошкільників, ще інші й глибші — для студентів високих шкіл. На адресу американської системи навчання в усіх ступнях і видах шкіл найчастіше повторюється закид, що вона кладе натиск на науку, на засвоєння учнями якнайбільшого обсягу знань, особливо з ділянки американознавства, а легковажить виховання.

Може це й правда, але тим більша відповідальність спадає на батьків. Інколи можна почути, що дітей виховують в Америці „вулиця і школа". Це дуже сумно: дітей повинні виховувати батьківський дім, атмосфера родинного оточення, мудре і тактовне керівництво обох батьків. Не всі батьки можуть дозволити собі посилати дітей до дорожчих приватних шкіл, де вищий рівень навчання. Але всі батьки можуть і повинні доповнювати браки, що їх створює кожна школа. Це стосується спеціяльно теперішнього часу, коли модно говорити про два світи — дітей і батьків — і про „бунт" дітей проти „естаблішменту". Проблема „батьків і дітей" така давня, як світ. Не відчувається тієї проблеми в родинах, в яких батьки вміли створити щирі взаємини з своїми дітьми, без диктату згори, а з розмовами, і з'ясовуванням сумнівів синів і доньок, із зрозумінням для них. Мудрі українські батьки вміють теж защепити своїм дітям знання української мови й використати школи украінознавства.

Освіта є підставою світогляду, освіта молодого покоління є запорукою доброго майбутнього керівництва суспільства. Вітаймо дітей з їх поворотом до шкіл, бажаймо їм, щоб в їх очах школа була святинею і щоб вони скористали з неї максимально для свого майбутнього життя.

Закордонні комсомольці

Хоч як, може, дивно звучить для читатача такий вислів, як „закордонні комсомольці", однак вони існують, їхня присутність у країнах вільного світу — це одно з реальних явищ нашого життя.

Комуністична Спілка Молоді, чи так звана ленінська комуністична спілка молоді, ЛКСМ, була створена приблизно 50 років тому в совєтській Росії, а з проголошенням створення Совєтського Союзу її поширено на всі союзні „республіки". В Україні, наприклад, комсомол нараховує тепер чотири з половиною мільйони членів; з них тільки півмільйона — молодь із колгоспного села. В СССР кожний, хто має бажання вчитися, чимось стати, мусить вступати до комсомолу, який є підготовною стадією до вступу в комуністичну партію.

Комуністичні партії в країнах вільного світу не мали своїх комсомольських організацій. Навіть у Франції й Італії молодечі клітини мали й мають іншу назву, задля маскування, щоб було легше втягати молодь в комуністичне коло й там її відповідно виховувати. Але в 1970 році, що його Москва проголосила ленінським, відверто створено Комсомольську Організацію в ЗСА та в Південній Америці в Перу. Минулого року таку ж організацію й під комсомольською назвою створено в Канаді. Подібні організації для вишколювання закордонної молоді в комуністичному дусі створено під різними назвами і в інших вільних країнах. Так, наприклад, у Західній Німеччині в 1968 р. засновано Спілку соціялістичної німецької робітничої молоді, ССНРМ, в яку тоді вписалось 400 студентів, робітників і навіть школярів. У московській „Комсомольській Правді" з 8-го вересня Я. Герке, перший заступник федерального голови тієї комсомольської спілки в Західній Німеччині, писав: „Хай живе комсомол, ми — друзі!", додаючи, що „основою діяльности ССНРМолоді є вчення Маркса, Енгельса, Леніна".

Ідеться про плянове проникання комуністів, самозрозуміло, з московського наказу, до голов і душ молоді вільного світу. Але протидія цьому покищо мінімальна. В цьому світлі особливого значення набуває перший Світовий Конгрес Антикомуністичної Молоді, скликаний цього місяця в Японії.

СМУТНІ РОКОВИНИ

Зауерлянд, Німеччина. Минуло 21 серпня два роки окупації Чехо-Словаччини військом Москви. Формально то була „братня поміч" п'ятьох комуністичних країн Чехо-Словаччині, щоб урятувати цю країну від „ревізіоніста" Дубчека та агресії „західніх імперіялістів". Окрім армії СССР, в інвазії взяли участь військові частини Польщі, Східньої Німеччини, Угорщини та Болгарії. Румунія відмовилася послати своє військо для цієї операції. Були, безперечно, сумніви у комуністичних провідників „народних демократій", чи посилати в Чехо-Словаччину своє вояцтво, але вони мусіли слухати наказів „найстаршого брата", що сидить у Москві.

Все це речі загальновідомі. Тепер мусять чехи, словаки і наші русини-українці на Пряшівщині хвалити окупантів, ганьбити Дубчека і дякувати московському гнобителеві за насильство. Це як у приказці: „Прости мене, моя мила, що ти мене била"... Дубчека з волі Москви та інтриґами своїх землячків скинули, а на його місце прийшов Гусак. Дехто пророкував Гусакові недовгу кар'єру в ролі першого секретаря компартії. Адже ж він свого часу просидів у комуністичній в'язниці як словацький „буржуазний націоналіст". Сподівалися, що на місце Гусака прийде якийсь сталінський вихованець, готовий служити без усяких сумнівів наказам Москви.

Ця група „московитів" ще й досі має сильні позиції в компартії Чехо-Словаччини і стоїть в опозиції до Гусака. Адже ж Гусак не хоче організувати судових процесів проти „ворогів народу". Це він зазнав на власній шкурі. Він був теж проти виключення Дубчека із партії, хоч цього вимагали чехословацькі „сталінці", і Москві це було до смаку. Гусак хоче держатися „золотої середини", бо інакше довелось би вернутися до сталінського способу правління, як було за влади Новотного.

Деякі факти показують, що позиція Гусака в партії й державі зміцнилася. Це не його заслуга. Є сприятлива міжнародна „коньюнктура". В Москві вирішили з огляду на „жовту небезпеку" зі сходу, забезпечити собі кордони на Заході. Договір про відмову від уживання сили (пакт неаґресії) та співпрацю на полі економіки й культури між Москвою й Бонном показує новий напрям московської політики.

Два роки тому Москва твердила в пропаґанді, мовляв, танкові дивізії Західньої Німеччини готові напасти на Чехо-Словаччину, щоб знищити там „соціялізм". Тепер ця пропаґанда притихла. В інтересі Москви стабілізувати режим Гусака, не робити ніяких нових переворотів у Чехо-Словаччині. Адже ж новий переворот мусів би, за давнім правилом, лякати людність Чехо-Словаччини аґресією „капіталістів" і в першу черґу нападом із Західньої Німеччини.

Але Москва заінтересована дуже в тім, щоб договори про неаґресію були підписані теж між Західньою Німеччиною та Польщею й Чехо-Словаччиною. Для цього мусить бути стабілізований режим у Празі, і Гусак має шанси зостатися при владі.

Поінформовані люди, з якими довелося розмовляти цими днями, кажуть, що чеські „сталінці" посилають доноси в Москву на Гусака та інших поміркованих провідників партії, мовляв, вони нерішучі в боротьбі проти „контрреволюції" і „ревізіонізму". Однак, у Москві цим доносам не дають ходу і посилають їх, скопіювавши для себе, Гусакові. Це має свій психологічний вплив: Гусак, вдячний Москві, буде виявляти більшу льояльність до „старшого брата", а одночасно буде відчувати, що над ним висить „Дамоклів меч". Бо мусить думати: — Цьому доносові не повірили в Москві, але може статися, що іншому доносові повірять. І тоді прощай, владо"...

Отже, Гусак, плаваючи між Сцилою і Харибдою, мусить робити часто те, чого сам не хотів би. Наприклад, чистка технічного апарату — інженерів, економістів і т. д. — викинула з роботи багато висококваліфікованих сил, потрібних у державному господарстві, кар'єристи з „партквитком" не можуть цих спеціялістів замінити. Тому доводиться тишком вертати спеціялістів на роботу, хоч у Москві на це дивляться немилостивим оком (про це в Кремль пильно доносять празькі „сталінці").

Однак, господарство ставить свої вимоги. І хоч Гусакова пропаґанда кляне-проклинає Дубчека та його „реформістів", яким закидає „руїну господарства", чехи й словаки заздрять широким економічним реформам, що відбуваються на Угорщині і в Східній Німеччині зовсім близько до пляну, створеного Дубчеком і його економістами — „ревізіоністами".

В інтересі Москви успішне господарство Чехо-Словаччини, бо тоді буде що взяти й для себе „старшому братові". Мабуть, Гусак згодом перейде на лінію угорського Кадара, який каже до своїх громадян: „Хто не проти нас, той з нами". Але щоб дійти до цього рівня, Гусакові потрібний час.

Viator

ЗНАЙШЛИ МОГИЛУ ПОЛОВЕЦЬКОГО ВОЯКА

Експедиція Інституту Археології АН УССР під керівництвом проф. Б. Мазолевського, розкопала старовинний курган - могилу біля села Балки Запорізької области. Могилу, як виявилось, було насипано ще в одинадцятому сторіччі до Нар. Христа, з тих часів у ній зберігся посуд так зв. нарубної культури. Потім ту ж могилу використали для поховання видатного половецького вояка - степовика з XI ст., біля нього знайшли металеві стріли, меча, біля ніг — кістки коня, викладені так, ніби кінь біжить. Над головою й під ногами вояка лежали колеса.

І. Вовчук

ТАКА ТАМ ІСТОРИЧНА НАУКА

(2)

Відзначаючи високу культуру „давньоруської" дипломатії (не Київської Руси), автор підкреслює ролю і значення Церкви в політиці. В книзі написано, що часто важко було відрізнити монаха від посла, монастир від консульства, церкву від пакгавза, казання (проповіді) від депеші, паломника від резидента". Читаєш таке і бачиться нинішня зовнішня політика большевицької імперії з її розгалуженою шпигунською мережею, в яку запряжено і Церкву московську з дипломатами в рясах.

У Київській Русі, де Церква не була узалежнена від держави, влада в якій була децентралізована, так не було. Церква в Київській Русі, як організація духова — Божа, дбала, щоб світська влада в її діяльності дотримувалась моральних заповітів Христа. Окремішність Церкви, як Тіла Христового, давала можливість її ієрархам вимагати від княжої влади виконування ідеальних засад не тільки в особистому житті а й в політичній діяльності. „Ми поставлені від Бога, — говорив митрополит Никифор своєму князеві, — стримувати вас від жорстокостей і кровопролиття". Та й князі Київської Руси не втілювали в собі всієї повноти влади. Вони змушені були ділити її (владу) з боярством, з вічем і з дружиною. В такому кліматі взаємин між світською владою і Церквою могла розвиватись особиста свобода.

Як же далеко від правди, те, що написав доктор історичних наук про Церкву в Київській Русі!

В Московії Церква дійсно відігравала поважну ролю в політичному житті, в дипломатії Московського царства. Але державний лад, увесь уклад в тому царстві, як і духовий клімат його були засадничо відмінні від укладу Київської Руси. В Московщині благословення Церкви було удержавлене, її ієрархи утотожнювали служіння Церкви з політичними інтересами московської влади. Захоплення чужих територій, усунення князів-суперників часто відбувалось за підтримкою Церкви. Злиття Церкви з світською владою, а пізніше повне підкорення Церкви світській владі було чи не найголовнішою причиною у виробленні самодержавного духу і життьового стилю в Московщині, що став пізніше підвалиною політичного деспотизму. Церква, що сприяла зростанню і укріпленню деспотизму, сама ж стала і жертвою його. Московський цар не почував себе зв'язаним ніякими законами. Він, як говорив Іван Грозний, „жаловать єсмя своих холопов вольны, и казнить вольны".

Книга, яку взялися боронити аж два науковці разом на сторінках „Известий", написана в пляні нинішньої політики імперії — СССР, а її традиції давні, історичні. Завойовуючи чужі території, як тепер говорять „возз'єднуючи", Москва намагається викоренити національні традиції, особливості культури, убити історичну пам'ять „возз'єднаного" народу. Це завдання намагався виконати і автор книги, доктор історичних наук В. Пашуто. Він, з допомогою наукових маніпуляцій, історією Московії накриває Київську Русь — СССР.

Книгу виготовлено на експорт. Вона має довести, що большевизм явище не московське, а европейське і світове. А нинішні володіння імперії, „возз'єднуваної століттями, мають стародавні підвалини, і історично закономірні". Таке завдання поставлено перед „совєтською концепцією історії Росії". Інше трактування історії Київської Руси, як пишуть автори статті в „Известиях", „є вихідним пунктом антисовєтського трактування історії Росії, при якому большевизм і Жовтнева революція виникли в країні, ворожій Европі".

Тих, що не визнають совєтської концепції створення імперії, названо ворогами. А найбільшим ворогом став проф. Омелян Пріцак (в тексті статті Прицак), бо він „голосніше за всіх" виступив на сторінках журналу „Критика", що його видають молоді науковці Гарвардського університету, з твердженням, що та книжка нічого спільного з історичною наукою не має. Хоч розмах книги енциклопедичний, ствердив проф. О. Пріцак, зміст і твердження її дезорієнтуючі від початку до кінця. Відкидаючи маніпуляційні доведення книги, професор О. Пріцак заперечує концепцію, за якою написано книгу.

Мало того, проф. О. Пріцак сміливо назвав історичну науку в імперії найгіршою, і тому їй далеко до справжньої науки. В книзі, ствердив проф. О. Пріцак, „ми зустрілися з останньою фазою совєтської академічної науки, вона добре організована, але є найгіршою в своїй концептуальності". Наводячи з книги приклади тенденційного оперування історичними фактами давнини, проф. О. Пріцак показав, як там учені, виконуючи замовлення, фальсифікують історію народів. Окремі твердження В. Пашута, де він білими нитками пришиває методи сучасної дипломатії до часів Київської Руси, в „Критиці" взято на глум.

В Москві на „голосний", як називають автори статті в „Известиях", виступ проф. О. Пріцака, зареаґували статтею акад. С. Сказкіна і доктора історичних наук Л. Бескровного. Спряглися, щоб сильнішою була оборона. А може кожний наодинці соромився б за свій виступ, а вдвох менше.

Цікаво, що супряжені вчені мужі ні одного доведення проф. О. Пріцака не відкинули і не заперечили. А про автора пишуть: „сходознавець еміґрант", хоч свої наукові звання поставили під статтею. Такий там стиль. Не дивуюсь ученим, бо такі там звичаї і обичаї. Вчені змушені писати те, що їм велять. І дехто звикає до такого. Народна приказка про тих, що звикають ходити в ярмі, говорить: „Як звикне, то й смолу буде пити". Бідні вчені.

ДОПОВІДЬ ПРО ЯПОНСЬКУ АРХІТЕКТУРУ

З рамени метрополітального відділу Т-ва Українських Інженерів в Українському Інституті Америки відбулися 16 травня ц. р. дві доповіді. Перша — про плястичне мистецтво, а друга — про японську архітектуру, про яку ми й хочемо поділитися своїми враженнями.

Доповідач молодий колишній старшина американської фльоти Богдан Ґеруляк мав можливість докладно не тільки оглядати зразки японської архітектури, але також вивчати її, познайомитися з мовою японського народу, вчитися в Японії і працювати. Після доповіді ми мали можливість поговорити з ним на теми нашого спільного заінтересування. Це другий раз довелося нам зустріти українця, який не тільки добре познайомився з Японією, її народом та його культурою, але також зрозумів дух і особливості країни Вранішнього Сонця. Перший з них був сл. п. Степан Левінський. Очевидно, ми не маємо на увазі українців Далекого Сходу, які добре знали японську мову та Японію, бо це було нормальною річчю, але українець з Европи — це щось інше.

У вступі до своєї доповіді В. Ґеруляк підкреслив, що коли він запізнався з японською архітектурою, його вразила подібність історичного розвитку архітектури Японії та України. Як Україна, прийнявши християнство, нову для неї релігію з Візантії, разом з тим зазнала великого впливу візантійської культури, зокрема в архітектурі, так само Японія, прийнявши буддизм з Китаю, одержала водночас і зразки китайської архітектури, впливи якої були дуже великі.

Шкода, що Б. Ґеруляк не розповів докладніше про це, а питання дуже важливе, щоб зрозуміти не тільки появу тих впливів з Китаю, але також їх повільну зміну внаслідок уміння японців пристосовувати чуже до своїх смаків та потреб, вносячи елементи власної творчости.

Вибором фотографій-ілюстрацій доповідач Б. Ґеруляк дав глядачеві-слухачеві можливість не тільки оглянути кращі зразки будов, але також мати певне естетичне задоволення. Наприклад, стежка до селянської хатини, уложена великими каменями, щоб під час і після дощу не приходилось ступати болотом. Або ґалерія храму з рядами червоних колон і між ними характеристичні прикраси та написи.

Докладніше розповів Богдан Ґеруляк про будову дахів, які, сказав він, наслідують китайські зразки, хоч цього ми не зовсім певні, бо японці ще до появи буддизму мали вже свої власні зразки цих архітектурних деталів, наприклад, в імперському храмі в Ізе з IV століття, що зберігся до сьогодні в первісному вигляді, бо японці відбудовували його щодвадцять років як точну репліку. Цей храм збудований з білого дерева і оброблений корою.

Зразки храмів, пагод та селянських хат вибрав доповідач зі своєї великої колекції. Тут, зокрема, впадають в око хати з гарно підрізаними дахами, вкритими риҗовою соломою, що нагадують солом'яні дахи українських хат, з тією тільки різницею, що у японців вони мають краї піднесені догори.

Китайські впливи особливо виразно виступають з часів „шести династій", зокрема династії Т'анґ. Зокрема цікава будова пагоди та храму в Горуючі з початку VII століття, яку вважають найстаршою в світі дерев'яною будовою. Гарна пагода в Нара, збудована 1462 р., яка має п'ять дахів один над одним.

Доповідач продемонстрував також фота старовинних предметів мистецтва, як дзеркало з різьбленими візерунками на ньому та ін.

Напевно не один із слухачів, присутній на доповіді Б. Ґеруляка, відчув огірчення, що в Японії-країні, яка раз-у-раз терпить від стихійних нещасть, землетрусів, пожеж та поводей, збереглися численні пам'ятки далекої минувшини, а у нас, в Україні, нищеній зайдами з Московщини, починаючи від Андрія „Боголюбського", та сучасними варварами в комуністичному одягові залишилось дуже мало таких пам'яток.

Характеристичною рисою японського будівельного мистецтва є гармонізація будови й її оточення: гір, лісу, потічків, озер. Зокрема це відноситься до брам-торії.

На одній з фотографій, показаних доповідачем, представлено берег моря, який нагадав нам нашу подорож у 1918 році і морський берег біля порту Модзі. П. Б. Ґеруляк потвердив, що це дійсно берег недалеко того порту.

Будемо надіятися, що Б. Ґеруляк ще вернеться до цієї добре опрацьованої та ілюстрованої теми.

І. Світ

В УКРАЇНІ Є 4,5 МІЛЬЙОНА КОМСОМОЛЬЦІВ

Київ. — Адольф Гіренко, другий секретар ЦК комсомолу УССР, подав на сторінках „Молоді України" з 22 серпня деякі статистичні дані про кількісний склад тієї організації. Тепер в Україні комсомольська організація нараховує 4 мільйони 500 - тисяч осіб. Він виявив цікаве співвідношення: з тих чотирьох з половиною мільйонів членів комсомолу тільки „500 тисяч членів ВЛКСМ займаються в сільському господарстві". За словами Адольфа Гіренка, „сьогодні із кожних 100 комсомольців 79 мають середню, вищу або незакінчену вищу освіту, що в півтора раза більше ніж у 1966 році". У статті „Утвердження дією" другий секретар ЦК комсомолу в Україні — першим є Капто, — зазначає, що „генеральним напрямком всієї нашої роботи є трудове виховання молоді, мобілізація юнаків і дівчат на виконання господарських плянів". У 1970 і 1971 р. буде провадитись під наглядом комуністичної партії „комсомольський залік" під девізою „Ми справі Леніна вірні" — члени комсомолу будуть кожний особисто доповідати про своє місце праці та свої „соціялістичні досягнення". Комсомол УССР поділений на 63 000 первинних осередків і 111 тисяч комсомольських груп, кількість так зв. первинних організацій зростає, однак „у Волинській, Івано - Франківській і Кримській областях зменшилась кількість організацій на правах первинних". Із звіту видко незацікавленість сільської молоді комсомолом. Та молодь, тримана в колгоспах, не має чого втрачати і комсомольський квиток її не цікавить: в Україні 50 відсотків населення живе в селах, а в комсомолі УССР на чотири з половиною мільйони сільських комсомольців є заледве півмільйона.

Антін Рубінець

ОЛЕКСАНДЕР ДЮМА ПРО РОСІЮ

(5)

Дюма хотів дати йому кілька рублів, але він не прийняв. „Недобре давати мені тепер гроші. Я потребував їх тоді, як становий гавкав на мене, коли я ще й не думав убивати Онисима." — І знову скулився на своїй лаві. Дюма поклав гроші біля нього й вийшов.

В'язень у другій камері, гарний, молодий парубок. Як і перший, він радо почав говорити. „Мені на ім'я Григір. Батько й мати кріпаки, але багаті, як на селян, бо наш поміщик-князь признав їм значні права. Я покохав сусідову дочку, і наші сім'ї радо згодилися, щоб ми побралися. Одначе, ми мусіли підождати, аж князь знову завітає у наше село, бо не могли взяти шлюбу без його дозволу."

— Та на біду сам князь не приїхав, а казав управителеві нашу справу поладнати. Управитель нібито обіцяв поладнати справу, але зволікав із підписом. Ми думали, що він хоче, щоб ми заплатили йому, але ні, грошей він не прийняв, зате одної неділі скликав усіх людей й каже, що з огляду на війну цар потребує по п'ятнадцять новобранців із кожного села. Як заступник князя він має рішити, хто мусить піти під аршин, а завтра рано подасть голові список.

— Того вечора Варвара обняла мене, заридала тяжко та й каже, що вона певна, що моє ім'я буде на списку. Як же ж це? Не хотіла сказати, та коли я став настоювати, все, що вона відповіла, було, що заєць перебіг їй стежку. Правду казала! Моє ім'я опинилось на списку. Батько давав уже князевому заступникові 500 рублів, але все даремне. Мушу готовитися, бо вдосвіта мушу відійти з іншими новобранцями.

— Востаннє вийшли ми з Варварою в поле, де колись весело гралися ще малими дітьми. Поставали на містку над бистрою річкою, і Варвара призналася, що управитель хоче примусити її, щоб була його полюбовницею. За таку ціну готов був він згодитися на наш шлюб, але вона не схотіла. Набір новобранців, — це була лише його штучка, щоб позбутися мене.

— Я працював на його мості, то знав, що сокира була захована на перекладці, тож схопив сокиру, присягаючись, що вб'ю того мерзотника. — „Григоре, не роби цього, — кликала Варвара, як я пустився бігти у село, — вони вб'ють тебе!" — „Яка різниця згинути тут, чи на війні? Знайдеш мене на тому світі". Я обернувся ще, волосся стало мені дубом, на містку не було нікого, почув лише, як її тіло гупнуло об воду. З тієї хвилини я вже не знав нічого, що діялося, поки не опинився в тюрмі, моя одежа була вся у крові. Я певно вбив його."

У третій камері був велетень років на 40, очі й борода чорні, волосся, наскільки я міг бачити — пише Дюма, — біле, наче наслідком якогось жаху або горя. Спочатку не хотів нічого говорити, кричав до офіцера, що вже виговорив усе перед суддями. Та коли довідався, що я гість із Франції, зараз змінився і на моє здивування промовив чистою французькою мовою:

— Коли так, то це що іншого, пане. Я радий, що можу говорити з вами, а воно не забере багато часу.

— Але, — перебив Дюма, — де ви навчилися так добре говорити по-французьки?

— Дуже просто. Мій пан мав завод і вислав нас, трьох хлопців, до Парижу, вчитися у ремісничо-мистецькій школі. Мені було десять років, коли я покинув рідну хату. Один із нас помер у Франції, а ми два вчилися вісім років. Мій приятель вивчився на хеміка, я на механіка. Жили ми, як і інші студенти, тож легко було забути, що ми кріпаки.

— Та коли вернулися до Росії, воно вмить пригадалося нам. Мій приятель вибив управителя, коли той образив його. Дали йому сто нагаїв, а годину пізніше він підклав голову під фабричний паровий молот. Я був холоднішої вдачі, тож не робив собі нічого навіть і з більших образ. Мати жила на моєму утриманні і задля неї переносив я не одну кривду, якої не стерпів би, якби був сам-один. Коли мати померла, я оженився з своєю дівчиною. Народилася нам донечка, Катрусею назвали ми її.

— Мій пан над усе любив свою расову суку. Спровадив її з Англії. Добрі гроші коштувала вона його. Народила йому двоє щенят. Пан задумав був розвести ту собачу расу в Росії, але якось, коли під'їжджав до свого палацу, колеса карети переїхали його суку на смерть. Як же ж йому виплекати її щенят?

— Знайшов собі раду. Знав, що моя жінка мала дитину, тож дитину забрав, а жінці наказав годувати щенята. Бідна жінка просила, щоб не відбирав від неї донечки, що в неї, мовляв, досить молока і для троїчка, але пан боявся, що для щенят буде замало. Дитину наказав годувати у загальній кухні.

— Коли я прийшов додому з фабрики і звернувся простісінько до Катрусиної колиски, як це я робив кожного вечора, побачив, що колиска пуста! Жінка показала мені своїх двох „немовлят", що спали на ліжку. Побіг я до кухні, забрав донечку і поклав її назад до колиски, а щенята схопив одне в одну руку, друге в другу і порозбивав їх голови об стіну. Потім підпалив панську палату, але, на нещастя, вогонь перекинувся на село. Згоріло двісті хат.

— Мене арештували, вкинули в тюрму, засудили на довічну кару за підпал і саме тепер призначили на каторжні роботи у копальнях. Оце моя історія, пане. Тепер же, якщо можете торкнутися каторжника, чи подасте мені руку? Це справило б мені велику радість. Я був такий щасливий у Франції...

— Я щиро стиснув його руку, — каже автор, — хоч він був палій. Не зробив би я цього з його паном, хоч він князь.

Так то, вислухавши історії трьох каторжників, скажіть, хто, на вашу думку, був справжнім злочинцем? Землевласник-аристократ, управитель, становий чи ті нещасні бідолахи, що готовилися до походу на Сибір? — такими словами закінчує Дюма своє оповідання.

(Кінець)

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила

Бавнд Брук, Ню Брансвік і Околиця!

ДИРЕКЦІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

ПОВІДОМЛЯЄ, ЩО

навчання на 1970-71 навчальний рік

РОЗПОЧИНАЄТЬСЯ

в суботу, 19-го вересня 1970 року

в 9:30 год. ранку

Школа знаходиться в приміщенні Консисторії УПЦеркви в Бавнд Бруку, Н. Дж.

Записи дітей від 1-ої — 8-ої кляс і англомовної кляси можна перевести у о. Прот. П. Фалька (тел. 356-7625) або в дирекції школи Д. Фурманця (тел. 382-6526), кожної неділі після Служби Божої, під час навчання або телефонічно.

В програмі навчання: релігія, українська мова, історія України, географія України і спів.

ДИРЕКЦІЯ ШКОЛИ

В нашій книгарні можна замовити:

Паньківський Кость: ВІД ДЕРЖАВИ ДО КОМІТЕТУ — друге видання $3.75

Паньківський Кость: ВІД КОМІТЕТУ ДО ДЕРЖАВНОГО ЦЕНТРУ 6.00

Паньківський Кость: РОКИ НІМЕЦЬКОЇ ОКУПАЦІЇ 7.50

Замовлення і належність (ТІЛЬКИ ЧЕКАМИ АБО ПОШТОВИМИ ПЕРЕКАЗАМИ), слати:

SVOBODA

81-83 Grand Street Jersey City, N.J. 07303

ДРУГА САМОСТІЙНА ВИСТАВКА

КАРТИН

СЛАВИ ГНАТІВ

в SOUTH ORANGE LIBRARY

при Scotland Rd. & Taylor Place, South Orange, N.J.

ТРИВАЄ ЦІЛИЙ МІСЯЦЬ ВЕРЕСЕЕНЬ.

Оглядати можна від 9-9 веч., субота до 5-ої.

Паркування на місці.

Увага! Філядельфія і околиця! Увага!

УПРАВА СВІТЛИЧКИ УЗХ

повідомляє Шановне Громадянство, що

у четвер, 17-го вересня 1970 року

в годинах 9:30-12:30

ВІДКРИВАЄТЬСЯ СВІТЛИЧКА

в ЦЕРКОВНИХ ЗАЛЯХ

при Marwine і Rockland

Світличка базована на методі "Montessori", відбувається два рази в тиждень під проводом 3-ох учительок.

Вписи на місці або тел.: GL 5-4774 — BA 2-3572

Карпатський Лещетарський Клюб

НЮ ЙОРК

влаштовує

в днях 19-го і 20-го вересня 1970 р.

на кортах „СОЮЗІВКИ"

ТЕНІСОВИЙ ТУРНІР

у ПОДВІЙНІЙ ГРІ (чоловіків і юнйорів)

та у МІШАНІЙ ГРІ

за нагороди уфундовані

Союзівкою

За інформаціями звертатися до:
Mr. P. SHYPRYKEVYCH
Tel.: (516) 575-2064 або (516) 485-1332 (веч.)

Реєстрація в суботу, 19-го вересня 1970 р. о год. 9-ій рано, початок турніру — год. 9:30, точно.

Вписове $2.00 від особи.

Приміщення проситься замовляти через

УПРАВУ СОЮЗІВКИ:

SOYUZIVKA UNA ESTATE

Kerhonkson, N.Y. 12446 (914) 626-5641

ВЖЕ ВИЙШЛА З ДРУКУ КНИЖКА

„УКРАЇНСЬКА ІНТЕЛІҐЕНЦІЯ ПЕРЕД СУДОМ КҐБ"

У збірці є записи процесів В. Чорновола, М. Масютка, М. Озерного та інших. Приклади переслідувань за переконання. Звернення представників громадськости України до партійних та державних чинників.

Книжка має 252 сторінок. Ціна дол. 4.90 в картоновій оправі, 5.90 у полотняній оправі.

Замовляти у:

"Svoboda", 81-83 Grand Street, Jersey City, N.J. 07303
G. Lopatynski, 875 West End Ave., New York, N.Y. 10025

Висліди Літературного Конкурсу ОПЛДМ

Оціночне жюрі в склад якого входили д-р Олександра Копач, Р. Завадович і Б. Гошовський, розглянуло надіслані на конкурс тексти оди в честь Матері українки і колискової пісні і вирішило признати нагороду в сумі 25. дол. за „Колискову" — „Ясеневі" — Ганні Черінь, нагороду в сумі 15 дол. за „Колискову" — „Зірці" — Аллі Косовській, а відзначити вірш „Моя мама найкраща" — „Данка" Ганни Черінь, „Колисанку" і оду — „Роксоляни" — Ольги Гаської і „Колискову" Л. Ладики — Волод. Майгутяка.

Інші надіслані тексти в більшості придатні до друку після відповідних коректур.

Жюрі літ. конкурсу ОПЛДМ

ВІДКРИТТЯ СЕЗОНУ

Український Літературно-Мистецький Клюб в Ню Йорку

18-го вересня 1970 року

ВІДБУДЕТЬСЯ
ПЕРШИЙ ПОВАКАЦІЙНИЙ ВЕЧІР:

Беруть участь:

ІВ. КЕРНИЦЬКИЙ-ІКЕР — СТ. КРИЖАНІВСЬКИЙ
Проф. О. ОМЕЛЬСЬКИЙ — фортепіян.

НЕСПОДІВАНКИ.

Початок о 8-ій годині вечора

Увага! Пассейк й околиця! Увага!

ШКОЛА УКРАЇНОЗНАВСТВА

ПРИ УККА в ПАССЕЙКУ, Н. Дж.

ПОЧИНАЄ НАВЧАННЯ

в суботу, 19-го вересня 1970 року

о год. 8:30 ранку

в приміщенні **ШКОЛИ РУЗВЕЛЬТА ч. 10**

при Гаррисон стріт в Пассейку, Н. Дж.

Того самого дня, від год. 8:30 до 10-ої будуть відбуватися вписи до першої кляси.

ДИРЕКЦІЯ ШКОЛИ

З'ЇЗД ЗАЛЬЦБУРЗЬКИХ ГІМНАЗИСТІВ

в днях 17-го і 18-го жовтня 1970 р.

— відбудеться —

ЗУСТРІЧ Б. УЧНІВ І ПРОФЕСОРІВ

З НАГОДИ 25-РІЧЧЯ ЗАСНОВАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ГІМНАЗІЇ в ЗАЛЬЦБУРГУ

Місце: Союзівка

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION ESTATE
Fordmore Rd., Kerhonkson, N.Y.
Tel.: (914) 626-5641

Просимо замовляти приміщення прямо в Управі СОЮЗІВКИ на повищу адресу.
ГОСТЯМ РАДІ.

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ

РЕЛІГІЙНІ ТВОРИ ОЛЕКСАНДРА КОШИЦЯ

ЛЮКСУСОВЕ ВИДАННЯ, 736 СТОРІН, АЛЬБОМНОГО ФОРМАТУ, 264 ТВОРІВ ЗА РЕДАКЦІЄЮ **Д-РА ЗІНОВІЯ ЛИСЬКА.** 5 ЛІТУРГІЙ, БОГОСЛУЖБОВІ ПІСНІ, КАНТИ, ПСАЛЬМИ, КОЛЯДИ. ПАРТИТУРИ ДЛЯ ВЖИТКУ ЦЕРКОВНИХ І СВІТСЬКИХ ХОРІВ. ЦІННЕ ВИДАННЯ ДЛЯ ЛЮБИТЕЛІВ МУЗИКИ. ЦІНА 25.00 ДОЛ.

Замовляти:

V-vo Z. LYSKA

558 Summit Avenue Jersey City, N.J. 07306, U.S.A.

СТАНИЧНА ПЛАСТОВА СТАРШИНА В НЮ ЙОРКУ

ПРОГОЛОШУЄ ПОЧАТОК ЗАЙНЯТЬ

для **ЮНАЦТВА** — п'ятниця, 18-го вересня ц. р.

НОВАЦТВА — субота, 19-го вересня ц. р.

Вписи до Новацтва

П'ЯТНИЦІ від год. 6:30 до 8:00 веч.

СУБОТИ від год. 1:00 до 2:00 по пол.

в ПЛАСТОВІЙ КАНЦЕЛЯРІЇ

Закінчення вписів — 31-го жовтня 1970 р.

Загальні збори Канадійського НТШ

(Закінчення з 1-ої ст.)

проф д-р Богдан Будурович, інж. Ярослав Гарасевич, мгр Зенон Зелений, д-р Олександра Копач (голова Комісії дослідів української наукової проблематики), д-р Степан Кучменда, д-р Григорій Шиманський, проф. інж. Василь Янішевський, інж. Леоніда Вертипорох (пресовий референт) та голови Осередків Кан. НТШ: проф. д-р Володимир Кисілевський в Оттаві, інж. Василь Кунда в Едмонтоні, д-р Михайло Гуцуляк у Ванкувері. Делеґат до КУК в Вінніпеґу мґр Іван Геврик. Делеґат до Головної Ради НТШ проф. д-р інж. Василь Іваннс.

У внесках поставлено рекомендацію, щоб не лише приєднувати на членів звичайних молодих надійних адептів науки, але теж посилити акцію для приєднання членів прихильників, які допомагали б фінансово збірками чи дотаціями до видання вартісних наукових праць.

Комунікат в справі відкриття нового Пансіону ім. Івана Франка в Торонті

Управа Товариства Український Дім для Старших в Торонті має шану повідомити Українське Громадянство про те, що новий Пансіон ім. Івана Франка в Торонті буде офіційно відкритий в неділю 8-го листопада 1970 р.

Згідно з нашою традицією цього ж дня, тобто в неділю 8-го листопада, о год. 2:30 відбудеться посвячення Дому, а після цього, о год. 3:30 буде відкриття.

Новий Пансіон відкриє міністер Яремко, якому дуже багато завдячуємо, що задум будови нового Дому став дійсністю.

В новому Домі, що міститься при 767 Royal York Road, знайде приміщення 100 осіб старшого віку, які з різних причин відчувають конечну потребу опіки в рідній атмосфері.

Уряд Провінції Онтаріо вже дарував на ту ціль 333,200 дол., жертвенне Українське Громадянство зложило досі 110,375 дол., а у Федеральному Уряді затягнено позичку на 400,000 дол.

Від Провінційного Уряду, згідно з законом про Доми для Старших, для завершення цієї величавої будови, Управа Товариства отримає ще 166,800 дол. і таким чином, при допомозі урядових чинників і доброзичливості громадянства, наші пенсіонери матимуть запевнену опіку у величавому мільйоновому Домі.

Про цю небуденну подію Управа Товариства повідомляє Українське Громадянство з радістю і вже тепер запрошує до ласкавої участи. Управа просить також всі організації стриматися в дні 8-го листопада від влаштовування імпрез та своєю участю зробити це величаве свято ще величавішим.

За Управу Товариства: Евгенія Пастернак, голова; Петро Федоренко, секретар.

Для виїзду і в'їзду до СССР треба мати протихолерне щеплення

„Несприятлива ситуація, з випадками холери, в Астраханській області, на півострові Керч, в Одесі, викликана завезенням холери з країн, де ця інфекція розповсюджена", повідомив на сторінках „Правди" з 2-го вересня представник міністерства здоров'я СССР: „Тому не дивно, що ми вимагаємо сертифікату про щеплення проти холери від усіх громадян, в тому й від закордонних підданих, які в'їздять до СССР з тих країн". Переліку тих країн „Правда" не подала, але раніше московська преса називала такі країни, як Індія, Пакістан, Ізраїль та кілька африканських країн, не згадуючи про Об'єднану Арабську Республіку, ОАР, де також траплялися випадки холери. З міністерства охорони здоров'я СССР повідомили, що „зроблено рішення, щоб усі, хто виїздить поза кордони Совєтського Союзу, обов'язково робили протихолерне щеплення". На запитання представника „Правди", як і чому трапились випадки холери також на півострові Керч та в Одесі, представник міністерства сказав, що „багато людей, не дивлячись на всі попередження, забувають про загрозу, намагаються уникнути охоронних заходів, які тепер розповсюджені на деякі райони, що межують із Астраханню", — такі люди в службових відрядженнях чи в приватних поїздках уникають карантини.

ГОЛОВНА УПРАВА ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ВЕТЕРИНАРНИХ ЛІКАРІВ АМЕРИКИ І КАНАДИ

ділиться сумною вісткою з Членами Об'єднання і Українським Громадянством, що в дні 31-го серпня 1970 р. в Міннеаполісі, Мінн. відійшов від нас у Вічність, довголітній член Об'єднання

Д-р Ю. БІЛЕЦЬКИЙ

ВЕТЕРИНАР-ЛІКАР

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

ВПані Дружині, ВП. Синові і ВПані Сестрі св. п. Покійного ВПКолеги, висловлюємо наші щирі співчуття.

Замість квітів на могилу Дорогого Шваґра й Брата

бл. п. інж. **ВОЛОДИМИРА ШЕХОВИЧА**

зложили 50.00 долярів на Собор св. Софії в Римі

інж. Іван і Дарія **ЯНОВИЧІ**

З глибоким смутком повідомляємо Рідних, Приятелів і Знайомих, тут і в Україні, що 11-го вересня 1970 р. по довгій і тяжкій недузі, прийнявши Найсвятіші Тайни, відійшла у Вічність на 69 році життя, наша Найдорожча **ДРУЖИНА, МАМА І БАБУНЯ**

бл. п.

КАТЕРИНА ЦИБИК

з дому ШУЛЬ

бувша вчителька народних шкіл в Україні і на чужині.

ПОХОРОННІ ОБРЯДИ відбулись у вівторок, 15-го вересня 1970 р. о год. 9:30 ранку з української католицької церкви св. Йосафата в Пармі, Огайо на кладовище св. ап. Петра і Павла.

Горем прибиті:

муж — **ОНУФРІЙ-ІВАН** — на засланні
син — **РОМАН ЦИБИК** з дружиною **УЛЯНОЮ** та дітьми: **БОГДАНОМ, МАРІЧКОЮ, РОМЧИКОМ і ЛЮБЧИКОМ**
донька — **МАРІЯ ФАРІОН** з чоловіком **ДМИТРОМ** та дітьми: **ЮРКОМ, РОМОЮ, АНЕЮ, ІРЦЕЮ і МАРКОМ**
донька — **ОЛЬГА ВОЗНЯК** з чоловіком **РОМАНОМ** та дітьми: **ЛЮБЦЕЮ й АНДРІЙКОМ**
Близька і дальша Рідня в ЗСА, Польщі й Україні

З важким болем ділимося сумною вісткою з Рідними та Приятелями, що 9-го серпня 1970 р. в Австрії, по важкій, довготривалій недузі, відійшов у Вічність на 71-му році життя, наш Найдорожчий, Невіджалуваний, Єдиний **БРАТ**

бл. п.

ЗЕНОН АЛІ МУРЗА-АНТИМОВИЧ

син бл. п. п. о. **СТЕПАНА і ОЛЬГИ з СІРЕЦЬКИХ.**

Учасник Визвольних Змагань 1918-1920 р.р.

Похоронений 11-го серпня 1970 р. в Австрії, St. Oswald, Frisach.

Залишив у глибокому горю:

дружину — **РОЗУ**
донечку — **СОНЮ** — в Австрії
сестер: **ЛІДІЮ і СОФІЮ** з найближчоюРіднею в Америці
та сестру **НАДІЮ** з найближчоюРіднею в Україні

Просимо ласкаво пом'янути в молитвах.

Субота, 19-го вересня 1970 року год. 8:30 веч.

ФЕСТИВАЛЬ МУЗИКИ, ПІСНІ і ТАНКУ

ТЕНІСОВИЙ ТУРНІР В ПОДВІЙНІЙ І МІШАНІЙ ГРІ.

СУБОТА і НЕДІЛЯ, 19-го і 20-го ВЕРЕСНЯ 1970 РОКУ на СОЮЗІВЦІ

ДЕНЬ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

Субота, 19-го вересня

МАРТА КОКОЛЬСЬКА — сопрано, Сіті Опера Ню Йорк. При фортепіяні д-р **Ігор Соневицький.**
Гостинний виступ артиста **МАЙК МАЗУРКІ.**
Танцювальний Ансамбль Союзівки — під кер. **РОМАНА СТРОЦЬКОГО.**

ЗАБАВА при оркестрі „Амор" і вибір

МІСС СОЮЗІВКИ НА 1971 РІК

В п'ятницю 18-го вересня 1970 року год. 10-та веч.

ЗАБАВА

Грає оркестра „АМОР"

Вибір останньої „Кралі Тижня" Союзівки

На могилу Побратимові...

Коли сл. п. Юрій Лев Ліщинський і я були ще малими хлопцями, ми залюбки бавилися „в козаків". В наших уявах ми плили з Гамалією по Чорному морі братів з неволі визволяти, штурмували з Хмельницьким ворожі окопи під Корсунем, неслися з загонами Богуна й Нечая по степах України, били московських наїзників під Конотопом. Як для козаків, так і для нас Бог, батьківщина та воля були найвищі ідеали; боротьба за них — головна ціль життя, смерть на полі бою — найвищий вияв мужности й посвяти.

Стоячи тепер над свіжою могилою Юрка й згадуючи наші хлоп'ячі літа, я бачу, що ті наші гри й ідеї були чимось більшим і глибшим, як тільки простм виявом юної фантазії й ентузіязму. Це була спадщина в крові від наших предків-козаків, це був світогляд, вносний в нас нашими родичами й рідним оточенням, це був ідеалізм, вщеплений в нас нашим християнським вихованням; це був той український дух, який зумів утримати нас як одну націю впродовж довгих століть поневолення, який доведе до успішного визволення нашої батьківщини.

І тому, думаючи про Юрка, я відчуваю більше гордість, як смуток. Гордість, бо Юрко ніколи не зрадив цього духа. Ці ідеали християнського воїна-козака він носив у своїм серці до останнього його удару. Я знаю з наших зустрічей в пізніших роках, в цивільнім житті й у війську, що час і життьові події не затупили в нього його молодечого ідеалізму. В часах вигоди й легкого життя він вибрав тверде життя вояка; в добі крайнього егоїзму і самокористи, він вибрав шлях посвяти і жертвенности; в атмосфері анархії і втечі від відповідальности, він вибрав дисципліну й відвагу; в обставинах страшного духового і морального занепаду в теперішнім світі, коли на нашу віру і християнський спосіб життя йде зорганізований, сконцентрований напад, коли терор на Україні, а легке життя і байдужність на еміграції підкопують український дух — Юрко лишився вірний своїм ідеалам. Як колись запорожці, так і він стояв безстрашно в обличчі небезпеки, і коли він впав смертю лицаря на полі бою у В'єтнамі 5-го липня 1970 р., хоч і далеко від рідної землі, то я є певний, що на нього чекало почесне місце між його предками-козаками під прапором св. Юрія й Пречистої Матері...

І жаль мені тільки, що я не був з Юрком в останнім його бою.

Ярополк Богдан Раковський

ЄПИСКОП УАПЦ ВЛАДИКА ОРЕСТ НА ВІЗИТАЦІЇ В АНГЛІЇ

Лондон. — Єпископ Української Автокефальної Православної Церкви Владика Орест (Іванюк) прибув із ЗСА до Англії в кінці липня та провадив візитаційні поїздки по парафіях УАПЦеркви до кінця серпня місяця. У цій праці сприяло Владиці Генеральне Церковне Управління УАПЦеркви у Великій Британії, обов'язки голови якого виконує о. проп. С. Богатирець. Владика Орест відвідав парафії в Лондоні, Ноттінгамі, Олдгамі, Болтоні, Манчестері. Орган Союзу Українців у Великій Британії, СУБ-у, тижневик „Українська Думка" широко інформував про перебування Єпископа УАПЦеркви в Англії.

П'ЄСА ІВАНА ФРАНКА В АНГЛІЇ

Лондон. — Драматичний гурток при Відділі Союзу Українців у Великій Британії, в м. Брадфорді, яким керує режисер М. Гринішак, успішно поставив п'єсу Івана Франка „Украдене Щастя". Заплановано виїзди з цією виставою до ін. місцевостей в Англії, де скупчені українці. Дотепер Драматичний Гурток у Брадфорді показав біля 10 п'єс клясиків української драматургії і сучасних авторів. На жаль, інформує „Вільна Думка" ч. 29-1970, драматичні гуртки в Лестері й Болтоні перестали бути активними.

Матура в Школі Українознавства Осередку СУМА в Ню Йорку

АБІТУРІЄНТИ ШКОЛИ УКРАЇНОЗНАВСТВА О. СУМА в НЮ ЙОРКУ 1969/70

Абітурієнти Школи Українознавства Осер. СУМА В Ню Йорку 1969/1970

Вже третій іспит зрілости відбувся 22-го травня 1970 р. в Школі Українознавства Осередку СУМА в Ню Йорку.

Наша школа перейшла на 12 літ навчання, тому кінцеві іспити не відбулися в 1969, а в 1970 році.

Шкільна Рада УККА делегувала д-ра О. Лужницького, як свого відпоручника і затвердила Іспитову Комісію в складі. Управитель школи — С. Демчишин — заступник представника ШкР., проф. Павлина Андрієнко Данчук, проф І. Юрченко, ред Д. Чайківський і мґр. І. Кобаса — члени Іспитової Комісії.

До іспитів приступили: Ніна Бабяк, Катря Бочневич, Ярослава Кукуруза, Анна Лавро, Ігор Раковський, Єлисавета С-Чарторийська, Петро Фолик і Леся Цебрій. Всі вони здали іспит зрілости з дуже добрим і добрим успіхом.

Спонзором школи є Осередок СУМА, головою якого, а разом і учителем є Корнель Василик, ентузіяст школи українознавства. Школа має вигідне приміщення, користується великою сумівською бібліотекою і має багато унаочнювального матеріялу, включно з апаратом до висвітлювання прозірок із красвидами України, її рослинами, тваринами і ґрунтами та дещо з культури (архітектура, малярство, вишивки) України.

Всі ті прозірки можуть набути українські школи в Шкільній Раді в Ню Йорку.

Шановні Батьки! Вже зачалося в нашій школі навчання. Не виправдуйте своїх дітей тим, що вони не мають часу на науку в українській школі і будуть занедбуватись в науці в інших школах, або мусять працювати.

До праці підуть Ваші діти, коли закінчать університет. Нам треба людей з високою освітою, а не з „гайскулом", бо світ числиться з освіченими людьми. Високо освічені люди знають кілька мов, і їм не забракло часу на науку. Час, що його витрачають ваші діти при телевізії, або на безцінне волоцюзтво по брудних вулицях, нехай використовують на українознавство це їм придасться.

З кожним днем світ зачинає нас більше розуміти й цінити, а то тільки завдяки нашим професорам в університетах і науковцям. І вже надходить час, що потребуватимуть нас і нашої мови.

Українські батьки! Докажім ділом, що ви за українську мову! Вписуйте своїх дітей до українських шкіл, бо в цих школах вчать ваших дітей молитись, любити рідну Батьківщину Україну й прибрану Америку, вчать шанувати своїх батьків і старших, вчать рідної мови, історії, географії, культури літератури, рідну пісню, зберігають рідні звичаї, традиції, бо рідна школа збереже ваших дітей для вас і нашої Батьківщини. Надіємось, що ані одна українська дитина не лишиться в 1970-71 шк. р. поза мурами українських шкіл.

С. Д.

Окружні збори УНСоюзу в Ню Йорку...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

стан УНСоюзу та його успіхи й недоліки. Гол. секретар, крім загальних завваг до праці УНСоюзу, як цілости та його місцевої Округи, відмітив передових організаторів і їх Відділи, а саме Відділ 361, тобто Товариство „Дністер", яке, здобувши в 1969 році понад 100 членів, а в цім році 76, вже другий рік зберігає першенство не тільки своєї Округи, але всього УНСоюзу, завдяки гармонійній співпраці та великій активности своїх урядовців д-ра Василя Вишиваного, Івана Пригоди і Романа Крупки.

Передовиками Округи є дальше Відділи: ч. 5 під проводом секретаря Миколи Хоманчука; ч. 204 (секретар д-р Василь Палідвор); ч. 184 (секр. радн. Богдан Ластовецький); ч. 293 (секр. п-ні Марія Демидчук); ч. 327 (секр. Андронік Копистянський); ч. 158 (секр. д-р Ол. Саноцький); ч. 16 (секр. М. Москаль); ч. 88 (секр. проф. М. Васьків); ч. 194 (секр. Євст. Манацький) і ч. 130 (сек. П. Стешин), які всі придбали понад десять членів. Завдяки активности цих і других організаторів Округа здобула досі 355 членів і заняла друге місце після Округи Чикаґа. Доповідачі обговорили потребу постійного збільшування членів УНС, бо лише великі організації мають вигляд вдержатися й розвиватися. Головний предсідник И. Лисогір окремо подав господарський стан УНС, який постійно кращає, і обговорив поодинокі ділянки праці УНС, а саме видавничу, (Енциклопедія Українознавства, Лікарський Порадник і Словник д-ра М. Данилюка і ін. (будови нового дому УНСоюзу, акція поширення УНС в Західній Канаді і ін. Коротке слово заняла також заступниця гол. предсідника п-ні Марія Душник, та головний контролер УНС. дир. Іван Винник. В дискусії заняли голос пп. М. Хоманчук, А. Копистянський, радн. Б. Ластовецький, д-р В. Палідвор, Є. Манацький, І. Пригода, п-і Марія Демидчук і ін. Піднесено ряд організаційних справ та засобів, які можуть допомогти в дальшому рості УНС. Після зборів відбулася перекуска і товариська гутірка.

На зборах був приявний новий обласний організатор на місто та стейт Ню Йорк, п. Василь Оріховський, який саме розпочав працю на терені міста Ню Йорку. Його представив д-р Я. Падох і заохотив приявних, зокрема секретарів, користати з його допомоги в організаційних справах. Після цього п. Оріховський в короткому слові подав причини, які його спонукали стати обласним організатором, хоч яке це трудне заняття. Головну ролю в цьому грали велике громадське значення УНСоюзу та потреба нових громадських робітників для дальшого об'єднування нашої розпорошеної громади. Приявні тепло приняли свого нового організатора і поодиноко обговорювали плян своєї співпраці з ним.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

СУБОТА, 19-го ВЕРЕСНЯ 1970 р.

ДІТРОЙТ, Міш. Місячні збори Б-ва св. о. Миколая — 175 Відд. о год. 7-ій веч. в приміщенні УНДому при вул. Мартін. Проситься прибути на збори і вирівняти чл. вкладки. — Управа.

НЮАРК, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Чорноморська Січ — 14-ий Відд. о год. 7-ій веч. в Січовім Домі при 690 Sanford Ave. Проситься прибути і вирівняти вкладки. — В. Роговський, предс., М. П. Отрок, секр., Ф. Мікулинець, кас.

НЕДІЛЯ, 20-го ВЕРЕСНЯ 1970 р.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Місячні збори Б-ва св. Йосафата — 217 Відд. о год. 2-ій по пол. в Укр.-Амер. Клюбі, 292 Hudson Ave. Проситься чл. прибути. — Р. Пристай, секретар.

ПАССЕЙК, Н. Дж. Місячні збори Т-ва І. Франка — 97 Відд. о год. 2-ій по пол. в Українській Централі, 240 Говп Аве. Проситься членство прибути і вирівняти чл. вкладки. — Управа.

БОФФАЛО, Н. Й. Місячні збори Б-ва св. о. Миколая — 127 Відд. о год. 11:30 ранку в церковній залі при Фільлор і Онейда вул. Проситься вирівняти вкладки та відібрати дивідендові чеки. Вкладки можна вплачувати кожної неділі у вище згаданому часі і місці від 11:30 до 1 год. по пол. — І. Була, гол., п-ні М. Гаравус, фін. секр., П. Гаравус, касир.

†
ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ЮРІЙ АНДРИЦ, член УНС Відд. ч. 235 Б-ва св. Михаїла в Россфорді, Огайо, помер 29 серпня 1970 р. на 78 р. ж. Нар. в с. Боську, пов. Сянік, Зах. Україна, і став членом УНС 1923 р. Полишив у смутку дружину Анну, дочку Гелену і сина Юрія мол. Похорон відбувся 1 вересня 1970 р. на цвинтарі Fort-Meigs, Perysburg, Ohio.
Вічна Йому Пам'ять!
М. Бобер, секр.

ІВАН ГОДОВАНЕЦЬ, член УНС Відд. 305 Т-ва Запор. Січ в Mahonoy City, Pa., помер 24 серпня 1970 р. на 74 р. ж. Нар. в с. Устечко, пов. Заліщики, Україна. Став членом УНС в 1924 р. Того ж року зорганізував 305-ий Відділ та був секретарем 14 років. Полишив у смутку дружину Юлію і сина Давида. Похорон відбувся 29-го серпня 1970 р. на цвинтарі св. о. Миколая в Mahonoy City, Pa.
Вічна Йому Пам'ять!
М. Гентош, секр.

ЗОФІЯ СЕМЕНІВ, членка УНС Відд. 192 Т-ва Запор. Січ в Геркімер, Н. Й., померла на 78 р. ж. Нар. в с. Татарки, Україна, і стала членкою УНС в 1930 р. Полишила в смутку дочку Катерину, сина Володимира та 3 внуків. Похорон відбувся 29 липня 1970 р. на цвинтарі Української Громади в Геркімер, Н. Й.
Вічна Їй Пам'ять!
Яр. Сенишин, секр.

МИХАЙЛО ГАЛУЩЕНКО, член УНС Відд. 307 Т-ва Митр. А. Шептицького в Бостоні, Масс., помер 10-го серпня 1970 р. на 56 р. ж. Пок. нар. в Миколаєві, Україна, і став членом УНСоюзу в 1961 р. Полишив у смутку дружину Анну, дочку Наталію, внучку Тересу. Похорон відбувся 13 серпня 1970 р. на цвинтарі св. Михаїла в Бостоні, Масс.
Вічна Йому Пам'ять!
Дм. Галонжка, секр.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ!

ТАРЗАН, Ч. 6430. Наомі зрадiла, коли побачила Дикого Кота

NURSE NAOMI WILL BE HAPPY TO SEE YOU AGAIN, CAPTAIN WILDCAT— AND KNOW THAT YOUR QX RADIO CAN BRING HER A 'COPTER FROM MOMBUZZI AIRBASE.
THESE USELESS LEGS, TARZAN! I WAS TRYING TO GET TO THE CHAIR...
OH, CAPTAIN WILDCAT! DON'T LOOK AT ME UNTIL I CLEAN MY FACE... I'VE BEEN CRYING!
I HAVEN'T EVEN GOT A HANDKERCHIEF, TARZAN! PLEASE BE PATIENT WITH ME... I'LL BE O.K. AGAIN IN A MINUTE!
USE THIS, NURSE NAOMI! I CRIED BIG TEARS... WHEN THEY TOLD ME YOU DIED IN THE 'COPTER ACCIDENT!
Distr. by United Feature Syndicate, Inc.
3-10-6430

Медсестра Наомі буде рада побачити тебе знову, сотнику Дикий Коте, і довідатись, що твоє КвіЕкс радіо може викликати для неї гелікоптер з летунської бази Момбузі.

Ці безвартні ноги, Тарзане! Я пробувала дістатися до крісла... О, сотник Дикий Кіт! Не дивися на мене, поки не обітру свого обличчя — я плакала!

Я не мала навіть хустинки, Тарзане! Прошу, будь терпеливий зо мною! Я буду за хвилину знову в порядку!

Вживай цього, медсестро Наомі! Я плакав великими слізьми, коли почув, що ти померла в катастрофі гелікоптера!